

ООН. Гуманітарна команда закликає вплинути на Ізраїль задля відновлення постачання допомоги для жителів Сектору Гази. Життєво необхідні товари не надходять уже дев'ять тижнів. В ООН заявили, що Ізраїль намагається змусити гуманітарні організації працювати виключно через свої центри та на визначених військовими умовах, що порушує принципи людяності, неупередженості, незалежності і нейтральності.

ІНДІЯ заборонила ввезення товарів з Пакистану та перекрила подачу води через греблю Багліхар на річці Ченаб. Такі ж заходи заплановано здійснити на греблі Кішанганга на річці Джелум, таким чином перекривши основні джерела води для Пакистану, який заявив, що це буде розцінено як акт війни. Ці кроки запроваджені у відповідь на атаку терористів у Кашмірі, внаслідок якої загинули 26 туристів. Причентність до нападу Пакистан заперечив. Також країни закрили повітряний простір одна для одної.

ПАКИСТАН має намір скликати засідання Радебуз ООН у відповідь на дії Індії. «Цей важливий дипломатичний крок є частиною зусиль, спрямованих на представлення точних фактів міжнародній спільноті», — заявили в МЗС, додавши, що агресивні дії Індії ставлять під загрозу мир і безпеку в регіоні.

НІМЕЧЧИНА. Із другої спроби обрано канцлером лідера християнських демократів Фрідріха Мерца. Він уже склав присягу, того ж дня було сформовано новий уряд із 17 міністрів. Ф. Мерц відомий своєю проукраїнською позицією. Він раніше заявляв про плани суттєво посилити військову допомогу нашій країні та розвивати власні збройні сили для протидії російській загрозі. Канцлер уже провів розмову з головою нашого МЗС А. Смібою.

ПІВДЕННА КОРЕЯ. Експрезиденту Юн Сок Йоль висуно звинувачення у зловживанні владою. Політик став першим главою сучасної Південної Кореї, котрого відправили під арешт.

ПІВНІЧНА КОРЕЯ. Кім Чен Ин відвідав танковий завод та відзначив «значний прогрес в основних технологіях». Виробництво такої техніки названо ключем до модернізації армії і реалізації плану прямилої партії щодо «другої революції в бронетанкових військах». Згідно з даними південнокорейської розвідки, КНДР направила близько 15 тисяч працівників на російські заводи і стільки ж солдатів для участі у війні проти України.

США. У Держдепі заявили, що КНДР своєю участю продовжує російсько-українську війну і є за це відповідальними. Також президент Д. Трамп виступив за повну ліквідацію іранської ядерної програми (втім, головні вислухати аргументи на користь розвитку цивільної ядерної енергетики).

ЛИТВА. Президент Гітанас Науседа заявив, що з наступного року на оборону витратиться понад 5% ВВП. Донині країна передбачала на ці цілі близько 3% ВВП. Литва та Естонія стали першими країнами НАТО, які після заав Д. Трампа запланували витратити понад 5% свого ВВП на оборону.

ЕСТОНІЯ. Стартували найбільші міжнародні навчання року Sii1 2025 («йкак 2025»). У них беруть участь понад 16 000 військових Естонії та 11 країн НАТО. Стежити за перебігом військових маневрів прибули спостерігачі з Японії, Ізраїлю та України. Також у країні знову проведуть найбільші у світі міжнародні навчання з кібероборони Locked Shields.

УГОРЩИНА. Парламент ухвалив вихід країни з Міжнародного кримінального суду. «Цим рішенням ми відмовляємося бути частиною політизованого інституту, який втратив неупередженість і авторитет», — заявили в МЗС. Намір вийти з МКС був оприлюднений у день візиту прем'єра Ізраїлю Б. Нетаньягу в Будапешт попри міжнародний ордер на його арешт.

БРАЗИЛІЯ. У віці 116 років померла найстаріша людина і найстаріша жінка у світі — бразильська черниця Іна Канабарро Лукас. Вона отримала цей титул після смерті японки Томіко Ітоока, яка також дожила до 116 років. За інформацією Геронтологічної дослідницької групи США і бази даних LongevityQuest, тепер найстарішою людиною є жителька графства Суррей, Англія, Етель Катерхем, який виповнилося 115 років.

РУМУНІЯ. Відбувся перший тур президентських виборів. Найбільше голосів виборців (40,6%) набрав ультралайвий кандидат Д. Сімон. Мер Бухареста Н. Дан здобув 21% голосів. Другий тур стартує 18 травня. Д. Сімон пообіцяє у разі перемоги привести до влади екскандидата К. Джорджеску, якому заборонили брати участь у перегонах через незаконне фінансування кампанії та зв'язки з фашистською організацією.

Ярмарок під час війни

У Наталинській громаді, що на околиці Харківщини, між Берестиним і Зачепилівкою, відбувся благодійний Великодній ярмарок. Подія у цю російсько-українську війну унікальна, хоча колись давно Слобожанщина славилася своїми ярмарками, що вирували тут у містах, містечках і селах.

ОДИН із таких ярмарків описав у своєму «Салдацькому пагеті» харківець класик української літератури Григорій Квітка-Оснорович. Пригадує: «Таки куди оком не глянеш, то усе люди, усе люди, як сарана у полі. І чого то туди не понаносили або не понавозили! Таки такий ярмарок, що неначе у Харкові об Пречистий...»

Події твору розгортаються на ярмарку в селі Липці, де «ескусний» маляр Кузьма Трохимович виставив власноруч мальований «пагет» солдата-мискала. Він так був схожий на справжнього, що перекупики підносили йому бублики, з ним загравали дівчата, а розгаддав несправжність солдата шведь, який побачив недоліки насамперед у погано змальованих солдатських чоботях. Подейкують, що «Салдацький пагет» надихнув Миколу Гоголя на написання «Сорочинського ярмарку».

На початку двохтисячних на Слобожанщині почався новий ярмарковий рух довкола Великого слобожанського ярмарку. Етнографічні фестивалі, жвава торгівля, виставкові павільйони аграріїв, міжнародні економічні форуми — усе тут було. А щодо Харківщини, то не було такого села, яке б не приїхало на той ярмарок до столиці Слобожанщини... І, насамперед, з ярмаркових Липців, оспіваних класиком... Нині ж, майже через два століття після описаних Квіткою подій 1833 року,

Липці, потрошені керованими бомбами нащадків москаля, зображеного в оповіданні, лежать у руїнах.

У Наталіному, що знаходиться приблизно за півтори сотні кілометрів від страждених Липців, якщо обережно, то можна провести ярмарок.

«Всі схвально поставилися до цієї ідеї, мовляв, гинуть люди, а ви тут веселішці влаштуєтеся, — розповідає голова військової адміністрації Наталинської громади Оксана Василенко. — Що можна на це ска-

зати? Ми організували ярмарок не для веселощів, а задля того, аби зібрати кошти та підсобити ЗСУ, які тримають фронт супроти другої армії планети».

Це вже другий ярмарок, організований громадою та її шістьма старостинськими округами. Перший, що мав назву «Наталинський дрон», відбувся минулого року на свято Незалежності. На 165 тисяч гривень, виручених тоді на торгових, купили комплектуючі, з яких зібрали 15 квадрокоптерів і передали у штурмові бригади. На щогоричному ярмарку, де під пісні артистів із народу продавали вироби місцевих майстрів, печеня і варене, привезене із сіл, наторгували близько 130 тисяч гривень, за які придбавте речі, необхідні для воїнів. Ця жертва — це відчуття співчуття в захисті України.

На думку голови місцевої організації ветеранів Степана Бронівського, ярмарок — це ще і майданчик для спілкування членів громади, їхнього єднання. А то, каже, на четвертому році повномасштабні люди призначалися до війни, розслабилися і набагато менше жертвували на ЗСУ. А дехто, низише племича чоловік, за копійку вдається, мовляв, воєнки стільки на фронті отримують, що навіть їм допомагають.

— Тоді як фронтовики з кожної зарплати купують у складчину запчастини для автомобілів, ремонтують техніку, на якій воюють, нас захищаючи, — каже Степан Бронівський.

Четвер,
8 травня 2025 року
♦
№18 (20114)
♦
Заснована
в березні 1920 р.

ISSN 2226-8529

Заздрість — страшна риса людського характеру. Це добре розуміють ті мешканці громад, що побували в окупації, кому бомби силляються на голови (хоча й там не всім дішло), а тут до фронту далеко... Від одного чоловіка Степану навіть довелося почути: «Чому ти добровільно пішов на війну, тебе ж туди ніхто не послав?». Такі думають, що в разі чого окупант його, «просту людину», не зачепить, відганяють від себе погані думки про загарбників, не хочуть вірити в реальність братських могл у Бучі та Ізюмі. Звісно, більшість з таких людей — хоч кілокі на голові теши, але комусь, можливо, і розвідники на ярмарку.

Власне, якщо хтось хотів знати правду про війну, то можна було послідувати не лише з одностельцями-волонтерами, які плетуть маскуванняльні сітки, готують їжу, виїждять у підшефні підрозділи, з місцевими ветеранами, які пройшли війну, а й із представниками батальйону безпілотних систем «Мара», котрих громада, її голова пані Оксана запросили на ярмарок. І почути з їхніх вуст не тільки слово, а й пісню, побачити, кому допомагає Наталинська громада субвенціями.

Бо перемога, вона кується спільно — на фронті й у тилу.

Харківська область.
На фото автора: ярмарок у Наталіному.

Леонід ЛОГВИНЕНКО.

СРСР, — 26,6 млн, Китай — 13,5 млн, Німеччина — 6,48 млн, Польща — 6 млн (з них більше половини — євреї, жертви Голокосту), Японія — 3,76 млн та Індія — 3 млн. Як зазначає Український інститут національної пам'яті, Україна зробила значний внесок у перемогу над нацизмом та союзниками Німеччини. Ціною цього стали надзвичайні втрати серед українців і громадян України інших національностей упродовж 1939-1945 років. Наявлятьч — демографічні, які оцінюють у 8-10 мільйонів осіб.

Колишній керівник ЦРУ Ральф Гофф в інтерв'ю The Times заявив, що повномасштабне вторгнення Росії в Україну можна було б зупинити на ранньому етапі, якби США та їхні союзники від самого початку надали нашій країні необхідну зброю. Однак замість цього було використано намісну стратегію надати Україні зброю, необхідну для боротьби, але недостатню для перемоги над армією Путіна. «Якби ми забезпечили українців у той час належною зброєю, вони могли б витіснити росіян із країни. Цього не сталося», — сказав експерт. І додав: «Вони» дозволили Владіміру Путіну і його брязканню ядерною зброєю обдурити себе. Тому вони дали українцям цю зброю, але вони ніколи не давали їм достатньо, щоб перемогти. Вони давали їм тільки достатньо, щоб стікати кров'ю». До останнього українця?

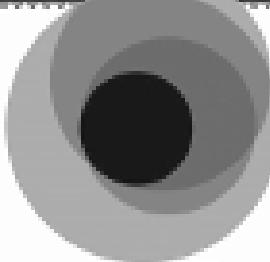
Михайло ВЕДМІДЬ.

далі небезпечніше. Якщо хтось сумнівається, нехай послухає (і почув!) людей: той запит на справедливості, наче затиснутий нерв, все ж проривається через біль та слізи.

«Коли білатні одягнуть однострій? Коли молоді пенсіонери відповідних структур, навчені коштом держави, віддадуть ті борг? Коли вже не буде за що воювати, і нас, на жаль, не буде?..» — викиває крик душі Алла Семенук із Березного.

«У 2022-му я повернувся з-за кордону й став на захист України. Звільнився в 2024-му. І що бачу? Як «віджимають» у людей бізнес і як носять «данину» ті, що своїми головами й руками створювали його десятиліттями? Якщо тжакшаники відправлять на війну, їм не треба буде прикриватися балаклавами — там спокотно цілодобово. Як у пеклі! Це не по підприємцях іздати й данину збирати під прикриттям поліції», — переконаний Сергій Пішман із Сарн, який уже звідва тож пекла.

(Закінчення на 2 стор.)

1939-1945

В ТРАВНЯ -
ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ ТА ПРИМИРЕННЯ
9 ТРАВНЯ -
ДЕНЬ ПЕРМОГИ НАД НАЦИЗМОМ
У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ

Пам'ятаймо тих, хто боровся за Україну тоді! Шануймо тих, хто воює за неї сьогодні!

• 3 повідомлень інформгентств

«Екватор» пройдено

ЗА ІНФОРМАЦІЮ Мінагрополітики, станом на 2 травня хлібороби посіяли 3,25 млн га ярих зернових і зернобобових із близько 5,7 млн га запланованих. Найбільші площі припадають на кукурудзу — 1919,3 тис. га, Ячменю посіяно 715,2 тис. га, пшениці — 207,9 тис., гороху — 205,7 тис., вівса — 156 тис., гречки — 7 тис., проса — 6 тис., соняшнику — 2364,8 тис., сої — 729,2 тис., цукрових буряків — 217,3 тис. га. Лідерами за темпами роботи нині є Полтавщина, Кіровоградщина, Київщина, Сумщина та Черкащина.

Захисники вдома

У ВІВТОРОК, на День піхоти, вдалося повернути з російської неволі 205 військових. Це п'ятий обмін від початку року та 64-й із 2022-го. Нарзді змогли обійняти рідних удома 4757 бранців.

Скорочення «типове»

МИНУЛОГО місяця було експортовано 4,1 млн т агропродукції — на 23,4% менше, ніж у березні. Зернових продали за кордон 2,4 млн т, олійних — 421,2 тис. т, олії — 525,8 тис. т, макухи — 423 тис. т, інших видів сільгосптоварів — 357 тис. т. В Українському клубі аграрного бізнесу вважають, що скорочення обсягів є типовим для цього сезону. Виятком є олія, експорт якої зростає. Також, за даними асоціації «Укрцукор», від початку торговельного року в інші країни було продано 494 тис. т солодкої продукції. Найбільше цукру придбала Туреччина — 16% обсягів. Далі йдуть Лівія (11%) та країни ЄС (10%).

Де брати газ?

СТАНОМ на початок травня у сховищах міститься 5,7 млрд кубометрів палива, вони заповнені на 18,4%. Порівняно з торішніми об'ємами щогорічні на 33% (на 2,86 млрд кубометрів) менші. При цьому запаси активного газу становлять понад 960 млн кубометрів. Торік 1 листопада у сховищах було 12,92 млрд м³ газу. Аби вийти на цей рівень, до жовтня треба закачати 7,2 млрд кубометрів палива. Експерти гадають, що частину вдасться забезпечити за рахунок внутрішнього видобутку, а імпортувати доведеться від 3 млрд до 5 млрд м³.

Реєстр розширюється...

ЄДИНИЙ реєстр осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, нині містить записи про понад 70 тисяч військових і цивільних українців, а також іноземців, зокрема 2470 дітей. Розшук більш ніж 12 тисяч людей припинено (це українці, яких знайдено, визволено з полону або чий тіла ідентифіковано). Реєстр також містить окремі розділи з інформацією про тіла не встановлених осіб.

Ворог виганяє з хати

ІЗ ШАХОВОВОГО і Торського на Донецькій, які всього за 15-20 км від лінії бойового зіткнення, примусово евакуюовуватимуть родини з дітьми. Нам прокиває близько 80 неповнолітніх. А влада Сумщини просить якнайшвидше вихати жителів прикордонних населених пунктів — Білопілля та Ворожби.

Справи пішли вгору

ЗА ПІДСУМКАМИ минулого року сукупний дохід найбільших агрокомпаній зріс в 1,7 разу і сягнув 146,16 млрд грн проти 86,5 млрд грн позаторік. Загальний їхній прибуток становив 19,92 млрд грн. Найбільшу частку у структурі займає група («МХП» Ю. Косюка (71% та 67% відповідно). Решта 30% припадає «Кернелу».

Програма потроху працює

ВІД ПОЧАТКУ 2025-го підприємці отримали 9367 «доступних кредитів» на загальну суму 30,1 млрд грн. Найактивніше користуються програмою переробники, аграрії та компанії гуртові і роздрібною торгівлі. Лідерами за сумами укладених договорів є Львівська, Дніпропетровська, Київська, Одеська, Харківська, Вінницька, Полтавська області та Київ.

Позначилося послаблення гривні

ЯК ПОВІДОМИЛИ в Нацбанку, у квітні населення продало готівкової валюти на суму 1,54 млрд дол., — найвищий показник від початку повномасштабної війни, а придбано її було на 1,73 млрд дол. Повідомяється, що послаблення гривні стало причиною зникнення попиту на валюту, при цьому стимулювавши українців активніше її продавати.

Мільйонерів побільшало

ДОХОДИ в сумі понад мільйон гривень задекларували більш ніж 17 тис. осіб, на 6,6 тис. більше, ніж позаторік, — такі підсумки минулого року. Всі разом вони мають 253,6 млрд грн, із яких потрібно сплатити 8,7 млрд грн податкових зобов'язань. Найзможніші жителі Києва та області, Дніпропетровщини і Львівщини. Також стало відомо, що середня зарплата держслужбовців центрального рівня у березні зросла до 54,22 тис. грн, проти 51,4 тис. грн у лютому. Найкраще платять у Нацгентстві з питань запобігання корупції — пересічно 115,9 тис. грн. На другому місці Нацціна, що здійснює держрегулювання у сферах енергетики та комослуг, — 91,3 тис. грн, на третьому — Апарат Верховної Ради (81,5 тис. грн).

Бензин зі спиртом

ІЗ 1 ТРАВНЯ автозаправні станції повинні додавати у пальне не менш ніж 5% біоетанолу. Такими є зобов'язання нашої держави в рамках євроінтеграції, адже вважається, що спирт чистіший за нафтопродукти і при згорянні виділяє менше шкідливих речовин.

Термін продовжено

ПАРЛАМЕНТ ухвалив законопроект, згідно з яким військовослужбовці, що самовільно залишили частину, можуть добровільно повернутися на службу до 30 серпня 2025 року. Ім відновлять усі пільги та соціальні гарантії. За рішенням командира можна продовжити службу, навіть якщо проти військового порушено кримінальне провадження.

Агітують вирощувати бавовник

ВІДПОВІДНО до рішення уряду сільгосптоваровиробникам Миколаївщини, Одещини та Херсонщини виплачуватимуть 10 тис. грн за кожен гектар бавовнику під щогорічний урожай. Дотацію також надаватимуть тим, хто торік не одержав коштів. Заявки приймають у Державному аграрному реєстрі з 10 червня по 10 липня, виплати здійснюватимуть до 15 вересня. Бавовник потрібен для виробництва нітроцелюлози, яка є основною складовою для виготовлення бездимного пороху.

Перевірятимуть по-новому

29 КВІТНЯ набули чинності нові правила проведення лабораторних досліджень молока і молочнопродуктів на ринках, повідомляє Держ-продспоживслужба. Аби продавати свій товар, треба мати ветеринарний та/або ідентифікаційний документ, що засвідчує ветеринарно-санітарне та епізоотичне благополуччя господарства, а також експертний висновок із результатів лабораторних досліджень, виданий акредитованою лабораторією при ринку.

Передплата-2025

Дорогі друзі! Розпочалася передплата на друге півріччя 2025 року. **Триватиме до 25 червня.**

Ціна із поштовими послугами (оформлення та доставка):

Передплатний індекс 61019:	
на пів року	— 392 грн
на квартал	— 206 грн
на місяць	— 82 грн
Передплатний індекс 91213:	
на пів року	— 362 грн

Передплата через Інтернет: **peredplata.ukrposhta.ua**
З усіх питань щодо передплати просимо звертатися до редакції за номером: **050 415-67-61.**

...Ще й борщ із конопель

Коли в серпні 2018-го на базі Інституту сільського господарства Північного Сходу НААН України, що в селі Сад поблизу Сум, уперше проводили міжнародний коноплефест (фестиваль, святкове дійство по-нашому. — Ред.), присвячений традиційній українській культурі, ніхто не міг передбачити майбутніх бід і негараздів. Однак попри труднощі починання дістало успішне продовження: науково-практичні семінари щороку збирають численних прихильників цінної і перспективної сільськогосподарської рослини.

ОСТАННІМИ роками Сумщина за площею конопель займає друге місце в Україні — 700 гектарів. Коноплі тут культують шість суб'єктів господарювання із загальом 23 у країні.

Селекцію і насінництво конопель на сьогодні досліджують в єдиній вітчизняній установі — Інституті луб'яних культур у Глухові. Тут мають унікальну колекцію із 489 (!) зразків рослин (до речі, лубону ще більше — 1130).

У науковому доробку закладу — 36 винайдених сортів, зокрема перших у світі — без наркотичних сполук. При цьому в європейській методиці нового селекційного матеріалу ЮСО-31 є сортом-стандартом за шістьма ознаками. Інститут підтримує партнерські зв'язки з колегами із країн ЄС, Канади, Китаю, Уругваю, Австралії, Литви, Польщі, Франції, Італії, США.

Для потреб малого та середнього бізнесу співробітники інституту розробили, а ТОВ «Хемітех» виготовило дослідний зразок першої вітчизняної лінії для первинної переробки луб'яних культур (0,5 т трести за годину при рівні кистричч не більше 5%).

Вдосконалюють технології комплексної переробки врожаю промислових конопель: одержання обробленого насіння, олії, макухи, виробництво будівельних матеріалів зі стебел тощо. Аби підвищити інвестиційну привабливість наукових розробок, підготовлено проекти бізнес-планів із вироблення сировини для отримання довгого волокна та організації виробництва олії з насіння, волокна і пелетів — із трести, будівельних блоків — із кистричч тощо.

Масштабна і цілеспрямована робота з розвитку конопляництва проводиться Інститутом сільського господарства Північного Сходу НААНУ, очолюваним лалким прихильником цієї культури кандидатом сільськогосподарських наук Віталієм Кабанцем — сином відомого науковця Віктора Кабанаця, що донедавна був керівником цього закладу.

Саме їхній рідний належить ідея конопляного семінару-фестивалю, до прак-

• Адреси досвіду

Науковець-коноплар Віталій Кабанець на тлі вирощеної в інституті культури; з конопель можна і потрібно виготовляти різні смаколики.

ширило тематичні й географічні обрії.

Один із знайомих практичних результатів — нові сорти конопель: «Софія», над яким працювали Віктор і Віталій Кабанці та молодший науковий співробітник відділу

селекції і насінництва інституту Віктор Півторайко, та «Катюша».

При вирощуванні цієї культури відсутній негативний вплив на довкілля, а переробка характеризується безвідходністю виробництва.

Зокрема, чудовий приклад у будівельній індустрії подає компанія Hemp Structure, яка зводить житло та інші споруди в Європі, застосовуючи кистричні блоки. За словами керівника компанії Ярослава Медведєва, за цим матеріалом, з його теплозахисними властивостями, майбутнє.

Первинною переробкою конопель на Сумщині займаються ТОВ «Лінен оф Десна» (виготовлення шпалати, щіток, паклі тощо), «Сумикомволь» (утеплювачі, наповнювачі, текстиль), «Десналенд» (харчові продукти), «Конопляні будинки» (костроблоки), Інститут луб'яних культур НААНУ (переробка трести на волокно). Створено ТОВ Індустріальний парк «Патріот» на базі товариства «Сумикомволь»; вимальовуються контури конопляного кластеру.

Харчові продукти із конопель мають виняткові смакові властивості. Чи багатьом доводилося смакувати кексами, виготовленими із додавання конопляного борошна? Чи, скажімо, конопляно-тречаним медом? Або халвою? А запашний хлібчик, вичпечений на основі конопляного борошна, з олією! Торік учасники і відвідувачі фестивалю навіть покуштували справжнісінький... борщ із конопель, який запропонував самотній конопляр-ентузіаст із Житомира Олег Земнухов.

Не дивно, що до яток по смаку тошкувалися черги з дорослих і дітей. На думку медиків, такі харчі ще й надзвичайно корисні — звисно, в розумних межах. На жаль, поки що ця продукція в торговельній мережі представлена скромно.

Однак, як переконаний директор Департаменту агропродовольського розвитку Сумської ОДА Олександр Маслак, промислові коноплі мають величезну перспективу як високорентабельний бізнес.

Словом, коноплефест став діловим поштовою справі, яка неодмінно матиме практичне продовження.

Довідка «СВ». Коноплі посівають (Cannabis sativa L.) використовуються у харчовій, будівельній, текстильній, енергетичній, целюлозно-паперовій, фармацевтично-косметичній та інших галузях промисловості. Перелік із понад 20 тисяч найменувань відомих виробів із них постійно розширюється.

Впровадження нових сортів та агроприміює сприяє підвищенню врожайності цієї культури та якості волокна і насіння.

Олександр ВЕРТАЛ. Фото надав Інститут сільського господарства Північного Сходу НААНУ.

• Новини АПК

Зміна клімату

Доповідь Національного інституту стратегічних досліджень

- ♦ На території України зростання температури повітря в кілька разів перевищує світові темпи. До кінця століття температура підвищиться на 4°C. Причина — війна та викиди в атмосферу, зумовлені нею.
- ♦ Змінюється режим опадів. Посухливе літо формуватиме як нова норма. Ґрунт втрачає вологу, земля пересихає.
- ♦ Південний степ матиме тропічні ночі й спекотні дні. Південь і схід перетворяться на зону посух, морозу майже не буде.
- ♦ Посіви озимої пшениці змістяться на 200 км на північ та північний захід. Цукрових буряків і картоплі — так само.
- ♦ Основною площею вирощування сільгоспкультур стануть центр і захід. Там почнуть культивувати навіш баштанні культури — кавун, диню.

- ♦ Владе врожайністю усіх основних культур — ячменю, кукурудзи, соняшнику. Здатність рослин і ґрунту давати врожай уже наповолину знизилася в Одеській та Миколаївській областях.
- ♦ У Львівській та Житомирській областях спостерігатиметься найбільше скорочення опадів.
- ♦ Південні землі підуть під технічні, кормові, овочеві культури, картоплю і рис.
- ♦ Без потужного зрошення південні степи зазнають деградації (особливо після втрати Каховського водосховища).
- ♦ Потепління відкриє нові можливості для таких культур: спаржа, артишок, батат, імбир, куркума та деякі цитрусові.
- ♦ На Півдні України може з'явитися екзотична альтернатива картоплі — ямс (основна культура Нігерії та тропіків). Також зможе рости баміа (походження з Азії та Африки).
- ♦ Теплі зими сприятимуть для культивування шафрану, сорго, коріандру, нуту, сочевиці, кунжуту, чучу. Теліша північ — це батат і фізаліс. На Закарпатті можливе вирощування мигдалю, фісташок, квів, хурми, інжиру, граната, мумули, зізифусу.
- ♦ До 2060 року в Україні, ймовірно, збиратимуть два врожаї за рік.

Угода про корисні копалини

• Геополітика

ОТЖЕ, після двох місяців дискусій США та Україна все-таки підписали угоду про корисні копалини. Офіційна назва документа — «Угода про створення Американсько-українського інвестиційного фонду відбудови».

Згідно з цим договором, американські компанії зможуть інвестувати, зокрема, в розробку українських родовищ мінералів. Наші країні вдалося вилучити з остаточного тексту чимало невиданих для себе положень: передавання до фонду частини газопроводів чи атомних електростанцій; вирішення спорів на основі американського законодавства; сприйняття вже наданих військових поставок США як боргу.

Однак деякі положення залишаються нерозкритими, про що офіційний Київ каже, що вони ще не деталізовані й перебувають у процесі розробки. А опозиційні народні депутати стверджують, що і вони, навіть перед голосуванням у ВР, запланованим на 8 травня, наваряд ці знатимуть усі тези.

Зазначимо, що спершу угоду мають схвалити в комітеттах Верховної Ради — з питань зовнішньої політики, бюджетному, з євроінтеграції та податковому. І лише після цього її можна буде подати для ратифікації Українським парламентом.

Проте у нас нема переконання стосовно того, що нам болить: чи справді маємо справу з важе-лями глобального впливу.

Також ми не одержали відповіді на запитання, як ця угода допоможе нам у боротьбі з агресором. Адже американська сторона наголошує на тому, що цей проєкт бізнесовий, у ньому не йдеться про гарантії безпеки для України. Для чого ж тоді Київ під час війни підписав цю угоду? Бо президент США Дональд Трамп по-прежнему припинити допомогу зброєю? Тепер вона буде відновлена, однак у менших обсягах, ніж за його попередника Джо Байдена.

В угоді не прописано й те, за якими принципами нова військова допомога від США буде зараховуватися як інвестиція.

І хоч американські ЗМІ, цитуючи своїх урядовців, стверджують, що в разі посиленого натиску РФ США намагатимуться захистити свій здобуток, у нас є побоювання, що американці і москвити на «своїй паралелі» зможуть вирішувати свої питання за рахунок чи в обхід України.

Так, в угоді немає гарантій безпеки для України. Втім, на думку американських ЗМІ, її укладання знімає напруженість між Києвом і Вашингтоном. Окрім того, Штати відмовилися від своєї попередньої вимоги про повернення Україною коштів за вже надану допомогу.

Більш докладно ми можемо знати тільки про те, які саме корисні копалини цікавлять США. В угоді прописаний перелік тих, що планують видобувати, — загальом 57 мінералів. Також цей список за згодою сторін може бути розширено. Про ці мінерали мало хто пам'ятає за шкільного курсу хімії, але вони стали стратегічною темою, здатною змінити світ.

Тож мусимо згадувати предмет «хімія». Насамперед ідеться про 17 рідкісноземельних металів — скандій, ітрію та групу лантаніоїдів: лантан, церій, празеодим, неодим, прометій, самарій, європій, гадоліній, тербій, диспрозій, гольмій, ербій, тулій, тербій, лютецій.

Щоправда, вони дуже рідко зустрічаються в земній корі в чистому вигляді, лише у поєднанні з іншими металами. Розробка економічно вигідних родовищ складна й дорога. Проте ці метали мають унікальні фізичні, хімічні та магнітні властивості, які роблять їх незамінними у високотехнологічних галузях промисловості.

Найбільш затребуваний рідкісноземельний метал — неодим. Крім усього іншого, це ключовий елемент в електромобілях та відновлювальній енергетиці. Вартість — близько \$85 000-100 000/тонна оксиду неодиму.

Неодим, диспрозій, тербій та празеодим мають сильні магнітні властивості. Ітрію, європій та тербій — оптичні. Гадоліній, ітрію та диспрозій стійкі до корозії

і володіють високою жароміцністю, Церій та лантан — чудові каталізатори. Гадоліній, диспрозій та європій поглинають нейтрони, що важливо для ядерної енергетики.

Неодим, празеодим, диспрозій та тербій — це магніти для навушників, мікрофонів і динаміків. Оксид ітрію покращує перенесення кольорів на сенсорних екранах і дисплеях. У смартфоні та планшеті встановлені віомотори та динаміки з рідкісноземельними магнітами, а в ліомінофорах для підсвічування LED-екранів та іншого освітлення застосовують тербій, ітрію та європій.

Вітрогенератори, сонячні панелі, паливні елементи та водневі технології. Автомобільна і електромобільна промисловість — магнітні, каталізатори, батареї, системи нічного бачення. Авіа- та космічна промисловість — реактивні двигуни й турбіни, магніти для літських літаків і ракет, лазерні приціли, радіоактивні ізотопи для ядерних реакторів. Медична техніка — МРТ-контрастні речовини, лазерні хірургічні інструменти, рентген-екрани... А ще скляна, керамічна, нафтохімічна, металургічна промисловість, ядерна енергетика.

І в усіх перелічених галузях потрібні ці 17 рідкісних елементів, за які у ХХІ столітті розпочалася міжнародна боротьба, бо приз переможцю дуже вагомий. На скандії, ітрію та лантаноїдах працює все, що в нас у руках, у будинках, на підприємствах, у воді та повітрі.

А з огляду на кліматичні зміни та нові політичні вітри можна зробити висновок, що попит на рідкісноземельні метали лише зростатиме в зв'язку з переходом країн на зелену енергетику та електромобілі. Тобто попит перевищуватиме пропозицію, і основні гравці відповідного ринку зможуть написати свої правила гри. Питання, як буде в нових правилах хоча б один абзац України, чи, як завжди, їй відводиться роль сировинного додатка.

Тетяна ПАРХОМЧУК.

Цілили по ринку

Близько 90 магазинів згоріли на «Барабашово» в Харкові внаслідок удару російського «шахеда». Постраждали четверо містян.

СВОГО часу цей торговельний центр, який розміщується на площі 75 га, був відомий не лише на Слобожанщині, а й в усіх кутках України. Сюди приїздили навіть сусіди із російського Белгороду та інших міст РФ, аби вигідно скупилися та перепродати потім товар у себе. І раптом росіяни почали нас ненавидіти, радіти нашому горю, спрямовували смертоносні безпілотники на Харків. По цьому ринку ворог гатив

не раз. Тільки за перші пів року повномасштабного вторгнення було пошкоджено чи знищено близько 30 відсотків торгових точок. Не встигли люди оготуватися став попереднього прильоту, який стався кілька місяців тому, як знову пожежа в результаті влучання ворожого дрона.

Керівництво ринку стверджує, що поруч нема жодного військового об'єкта чи будь-яких інших потенційних військових цілей. Завдяки оперативним діям підрозділів ДНС масштабу пожежу, що вирувала на площі 500 кв. м, було ліквідовано.

Леонід ЛОТВИНЕНКО.

Фото автора.

Заорали під

Агропідприємству з Менщини, до якого мав стосунок нині покійний нардеп Валерій Давиденко, а нинішнім власником є депутат Чернігівської обласної Олександр Левицький, закидають розорювання лугів та пасовищ Подесення. І справді — поблизу Куковичів заорані заплави Десни, під самісінькі плеса озер Речиче та Плавня плугами перекинули землю, на якій здавна випасали худобу та косили сіно.

3 діда-прадіда тут був луг

«ДО 2019 року цей луг не розорювали», — стверджує місцевий чоловік Сергій.

Він часто їздить на риболовлю в Куковичі й обурюється тим, що внаслідок діяльності агропідприємства в озерах меншає води, а доступ до водойм ускладнений через оранку.

З боку села на озеро потрапити ще можна, хоч помітно, що і тут були спроби розорати землю. Втім, чи то розгolos, чи заболоченість цьому завадили.

«Я вважаю, що розорювати заплавні луки категорично не можна, бо через це висихають водойми і міліє Десна», — не сумнівається рибалка. А нині тут, щоправда, не орали, бо все довкола було залито. А нині знову по новий. Якщо посяють соняшник чи кукурудзу, то «хімією» змие дощем у водойму, адже розорали дуже близько до води.

Від ріллі до водного дзеркала й справді кілька метрів, хоча, згідно з Водним кодексом, має бути не менше 100. До краєвни Десни рукою подати. Польова дорога до річки тягнеться полізді заплавленими озерами-рукавами, навколо яких також уже розорано під самісінькі береги.

На одному з таких «рукавів» між Куковичами та Максаками, за кількості метрів од Десни, ми зустріли менянину Олександра Панкратя.

За його словами, агрокомпанія заорює луки, що тягнуться вздовж старичи, не перший рік.

«Для них закону нема — де захотіли, там і вирили», — обурюється 70-річний рибалка. Це або жадібність, або ж люди просто не поважають закон. А якщо не поважають закон, то не поважають і державу. Вони не розуміють, що самі ж у своїй хаті, вибачте, гадять. Бо вся ця «хімія» буде у воді, а тоді ми будемося, звідки беруться болячки».

Нема заяви — нема перевірки

ТИХНЕМ раніше зіймак з розорюваннями заплавами гуляла в мережі, й це обурило місцеву старосту, яка підозрює у «винесенні сміття з хати» одного з мешканців Куковичів.

«Нащо писати в Інтернеті? Чого він не звернувся у старостат? — сюду старте виконуюча обов'язки старости села Світлана Попок у бік місцевого активіста. — Для того щоб була перевірка по землі, мало бути письмове звернення. До мене ніхто не звертався, бо в мене є повістка, і я можу вручити ту повістку. Так ми боїмося, а писати в Інтернеті не боїмося».

«А ви в курсі, що розорали заплаву?» — запитую в старости. «Звичайно, що в курсі, але жодного звернення до мене не надходило», — повторюється вона. — Нащо писати у Фейсбук? Для кого? Для кацапів?»

Яку стратегічну ціль для ворога мають розорані заплави, Світлана Миколаївна не пояснила.

«Ну, розорано... Засійте траву, і не буде розорано. Ось у

• Освітня панорама

Можливість працювати вдома

ПРЕЗИДЕНТ Володимир Зеленський підписав закон, який надає право на віддалену або домашню роботу батькам дітей до 14 років, які навчаються дистанційно у закладах загальної середньої освіти через вимушені обставини. Тепер батьки учнів зможуть зберегти баланс між роботою та вихованням дітей, не втрачаючи стабільний дохід.

Зі шкіль створює ліцеї

У МЕЖАХ освітньої реформи в Україні передбачають створення 1750 академічних ліцеїв. На сьогодні відповідну мережу рішеннями обласних рад та обласних військових адміністрацій уже затвердили у 16 областях. Решта — на етапі обговорення та погодження. Не всі заклади освіти відповідають вимогам чинного законодавства, адже реформа потребує розвиненої інфраструктури, сучасного навчального обладнання та висококваліфікованого кадрового складу.

Реформи у пріоритеті

ІНВЕСТИЦІЇ у розвиток освітньої інфраструктури — один із основних пріоритетів у діяльності Уряду. На цьому зосередив увагу Прем'єр-міністр Денис Шмигаль під час презентації нових підходів до облаштування освітніх просторів у закладах загальної середньої та професійної освіти. Він також наголосив на тому, що над ефективністю освітніх реформ мають працювати не лише центральні органи влади, а й місцеві.

Атестати і дипломи — онлайн

В УКРАЇНІ найближчим часом планують запустити повноцінну систему електронних документів про освіту. Вони будуть доступні у цифровому форматі — через застосунок і портал Дія. Уряд уже затвердив порядок формування та застосування єДокумента про освіту. Про ухвалені рішення повідомив постійний представник Мінбачу у Верховній Раді Тарас Мельничук.

Медогляд обов'язковий

МАЙБУТНІ студенти, як і раніше, при вступі до вишів мають пройти огляд у медичних спеціалістів: сімейного лікаря, хірурга, невропатолога, окуліста, отоларинголога. Також необхідно зробити флюорографію та залежно від профілю і вимог навчального закладу, до якого надається медична довідка, можуть знадобитися консультації вивискові інших спеціалістів, визначених сімейним лікарем.

Фотозвітів не буде?

УКРАЇНЦІ підтримали ініціативу освітнього омбудсмена Надії Лещик, яка запропонувала органам управління освіти не вимагати у вчителів фото- та відеозвітів з навчального процесу у школах, які вони раніше оприлюднювали на відповідних ресурсах і які згодом поширювалися на інші сайти, часто без згоди батьків, із невідомою подальшою долею. Чиниоця зазначила, що, крім безпекових ризиків, це додатково навантажує освітан.

Листок «на руки»

ОБОВ'ЯЗКОВИМ для вступників у магістратуру після проходження реєстрації на ЄВІ та ЄФВВ є отримання оригіналу екзаменаційного листка у примірній комісії вищого навчального закладу. Незалежно від того, очно чи дистанційно вступник проходить реєстрацію, для допуску до екзаменаційного центру він повинен пред'явити оригінал екзаменаційного листка.

Куди піти вчитися

ЦЬОГО року на ринку праці залишається попит на фахівців ІТ-сфери, дизайну, цифрового маркетингу та підприємництва. Щоб отримати знання у цих галузях, не обов'язково закінчувати виші. За статистикою, в останні роки абітурієнти все частіше обирають замість університетів коледжі, в які можна вступити з 9-го класу.

Надія ОЛЕКСЕВИЧ.

Поліська колиска України

НЕЩОДАВНО в Рівненському обласному перинатальному центрі з'явився на світ «ко-ролівська дівчинка» — Тимо-війка та Полінка. Поспішаючи народилися на 35-му тижні матусиною вагітності. До того ж дівчинка була в «сорочці» — навколоріпідній оболонці,

стверджують лікарі, ще не було — справжній подвійний бебі-бум! Пріміром, пані Ольга народила хлопчиків — Матвійка та Луку. Вдома ж їх зустріли сестрички, також двійнята. Бо й сама, мама — з двійні, має сестру.

Отак у що тривожно воєнну весну розпорядилася мудра природа. Вона приблизно порівну поділила діток-янголят на хлопчиків та дівчаток: аби було вдосталь і захисників, і берегині! Можна не ві-жати, що прикметі, але на небесах, схоже, добре знають, який баланс нам потрібен за-для майбутнього.

Тому з Рівненщини, яка традиційно є демографічною ко-лоскою чи, якщо хочете, щитом України, лелеки у вирій, здається, просто не відліта-ють. Бо саме тут попри над-складні часи ревно плекають генофонд нації. І, погодьтеся,

вершать найвищу державну політику — без гучних заяв та жодного пафосу. Скажімо, в селі Глинне, що поблизу білоруського кордону, рекорд-на кількість матерів-героїнь. А сім'ї, в яких по 15, а то й 17 дітей, — зовсім не рід-кість.

Жорстока війна, звісно, робить свою чорну справу: від її початку й на благодатній Рівненщині смертність уже суттєво перевищує народжу-ваність... Утім, отакий подвій-ний бебі-бум повертає надію: Україна Поліссям приростає!

А ще тут уже немає ліку лелекам, які дбайливо об-лаштовують свої затисні гніз-дечка. За повір'ям, ці горді птахи оселяються там, де жи-вуть добрі й ширі люди. І не-одмінно приносять на своїх крилах поповнення в родині — весна ж бо в розпалі!

Інна ОМЕЛЯНЧУК.

Працівників ТЦК — на фронт?

(Закінчення. Початок на 1 стор.)

«У 2014-му влада вигнала мого сина працювати далекоюїмком у Європу. Бо в нього на забезпечення було два пенсіонери, яких держава платила три тисячі пенсії на двох. Коли почалася велика війна, він повернувся і взяв до рук зброю. Сам придбав усю амуніцію. І що сьогодні у Вараші? Чимало підприємств спокійно працюють, їх не ціпають, так само працюють перевізники. Хіба що комунальників забрали. Дехто носить данину в ТЦК, хтось «зробив» групу, хтось пішов у позавідомчу охорону... Тим часом із компанії сина вже лишилися двоє, у його снайперській роті зі ста штурмовиків якщо взвод наберуть, то добре. По заповненню ресторанів бачу, що бізнеси в бар'є не худнуть. От і поясни сільським хлоп-

цям, чому вони, ненавчені, повинні йти в пекло, а ті, хто не платив податки, вчорну колап бурштину, «відлетіли»? Але ж виробити все одно нам, бо влада вимити опиниться за кордоном», — застерігає батько нашого захисника Володимира Плотка.

Роман Россошук, який із перших днів війни в ЗСУ, каже: відчувається, що став на захист України сам і кого загнали силою. Бо немотивована більшість, яка приходить сьогодні, — це величезна проблема морального духу армії.

От і судіть самі, чи матиме успіх ініціатива Генштабу «працівників ТЦК — на фронт» та чому там уперто не розглядають як резерв для ЗСУ колишніх і теперішніх правоохоронців.

Щоправда, як то кажуть, перший — пішов. Учорашній началь-ник другого відділу Дубенського</

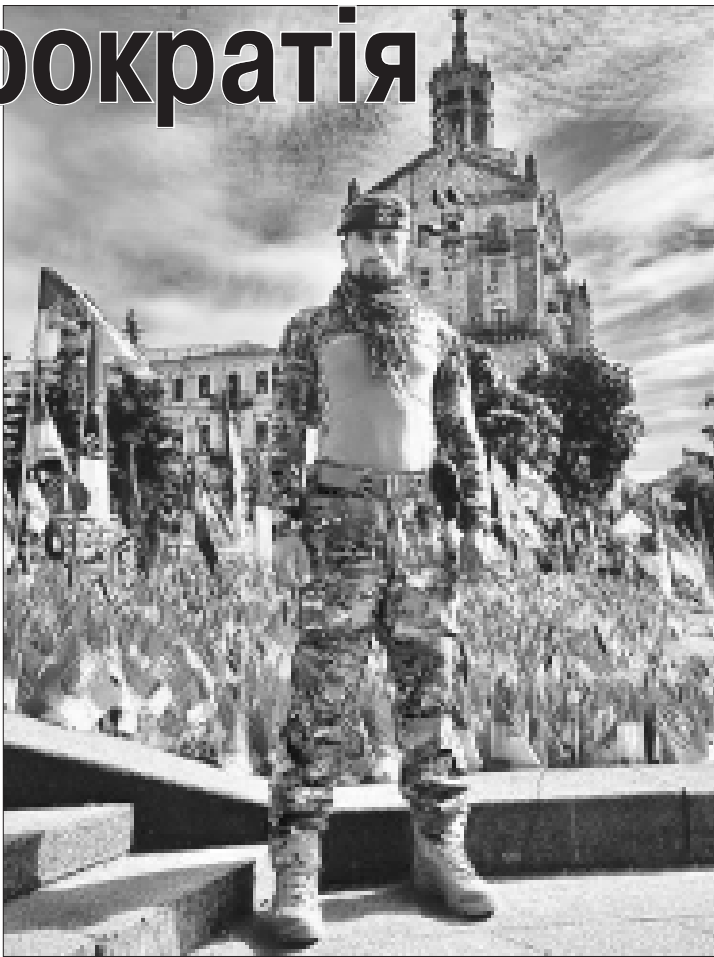
На заваді бюрократія і байдужість

Колумбієць Осоріо Форондо Віддерман — військовослужбовець, який долучився до лав ЗСУ. За межі своєї батьківщини чоловік виїхав на початку 2024 року. Каже, до далекої подорожі його спонукали телевізійні новини, в яких бачив, як страждає Україна через повномасштабну війну з РФ. Це зачепило іноземця за живе.

— МОЯ професія — солдат. В Україні за контрактом я став служити стрільцем у 241-й бригаді. Брав участь у боях біля Чорнобиля, на Донецькому і Запорізькому напрямках. Зазнав поранення при обстрілі біля Майорська, — розповідає воїн. Осоріо пригадує, що обстріл тривав довго, тому постраждалих почали вивозити лише через 12 годин. Колумбієця евакуювали також. Його транспортували до шпиталю у Дніпрі, а там ампутували ногу. Після чотирьох місяців лікування медики Івано-Франківської обласної клінічної лікарні встановили бійцю протез.

Оплатила мені протезування Україна, а Колумбія нічим не підтримала. За цей час Україна стала для мене другою домівкою. Хочу підготувати всі необхідні документи і залишитися жити в цій країні, — ділиться військовий.

Нині він проходить реабілітацію на Прикарпатті, відвідує від-

політики при обласній військовій адміністрації працює, каже чоловік, до речі, також демобілізаційною політкою. Управління є, а іноземця, який став на захист України, після демобілізації без-

силлий перед нашими бюрократією і байдужістю. Чи не розчарує це Осоріо, чи не змусять пошкодувати про свій вибір? Хлозюа... Світлана УСАТЮК. Фото автора.

● На зв'язку — Черкащина

Аграрії сіють

В УСІХ районах області станом на початок травня тривають весняно-польові роботи. Аграріями засіяно 217,3 тисячі гектарів ярих зернових та зернобобових культур, це 53,5% від того, що запланували на цей рік. Щодо вибору культур, то серед фаворитів фермерів Черкащини — кукурудза, соняшник та соя.

Зневоднення у Каневі

«ДОШВІ немає. Рівень води у канівських свердловинах вже впадо до критичного рівня і продовжує падати, а літо обіцяють спекотне. Це серйозна проблема, особливо для віддаленого мікрорайону Костянець. Потрібно працювати на випередження і обшлюкувати ще одну свердловину», — повідомив міський голова Ігор Ренкас.

Небезпека на водоймах

ІЗ НАСТАННЯМ теплих днів все більше жителів обласного центру вирушають на берег Дніпра, щоб відпочити, позасмагати й поплавати. Однак із підвищенням температури повітря вода у річці починає стрімко прогріватися, що, за словами медиків та екологів, може спричинити поширення кишкових інфекцій. Черкаські лікарі наголошують: ку-

панія у непроточній або забрудненій воді без дотримання гігієнічних норм — прямий шлях до серйозних захворювань.

Вода з-під крана

З НАСТАННЯМ літньої спеки все більше мешканців Черкас звертають увагу на якість питної води з-під крана. Підвищення температури повітря, збільшення вологопоживання, а також сезонні забруднення водних джерел — все це викликає обурюване занепокоєння. Місстяни скаржаться на поганий запах, присмаку або мутність води, а деякі навіть повідомляють про випадки погіршення самопочуття після вживання неочищеної водопровідної води.

Реабілітаційний центр

У МІСТЕЧКУ Тальне Звенигородського району відкрили реабілітаційний центр для ветеранів та їхніх родичів «Фортеця життя». Центр пропонує широкий спектр послуг, спрямованих на фізичну та психологічну реабілітацію, соціальну адаптацію тощо. Тут пацієнти можуть отримати кваліфіковану допомогу фахівців, знайти однодумців та підтримку у колі побратимів.

Соціальні служби не встигають

У ЧЕРКАСАХ проживає близько 6 тисяч самотніх осіб

● Запитання — відповідь

Як відмовитися від спадщини?

«Незабаром я можу стати спадкоємцем, однак через певні життєві обставини мені це не вигідно. Як правильно відмовитися від спадку?» — цікавиться Н. Олексій із Житомирської області.

ПРИЙНЯТТЯ спадщини — важливий юридичний крок, що має наслідки не лише майнового характеру. До складу спадщини входять не тільки права, а й обов'язки, що належали спадкодавцеві на момент відкриття спадщини і не припинилися внаслідок його смерті. Спадкоємцям можуть залишитися невиплачені борги, кредити померлого. У таких випадках постає цілком логічне запитання: чи варто приймати таку спадщину?

Українське законодавство дозволяє кожному зробити усвідомлений вибір. Докладніше це роз'яснює Міністерство юстиції України. Так, статтею 1268 Цивільного кодексу України (далі — Кодекс) встановлено, що спадкоємцем за заповітом чи за законом має право прийняти спадщину або не прийняти її. Не допускається прийняття спадщини за умовою чи зі застереженням. Спадкоємць за заповітом або за законом може відмовитися від прийняття спадщини протягом строку, встановленого статтею 1270 цього Кодексу. Для прийняття спадщини встановлюється строк шість місяців, який починається з часу відкриття спадщини.

Якщо виникнення в особи права на спадкування залежить від неприйняття спадщини або відмови від її прийняття іншими спадкоємцями, строк для прийняття нею спадщини встановлюється у три місяці з моменту неприйняття іншими спадкоємцями спадщини або відмови від її прийняття. Якщо строк, що залишився, менший за три місяці, він продовжується до трьох місяців.

Подання заяви. Спадкоємць подає заяву про відмову від прийняття спадщини нотаріусу або в сілських населених пунктах

— уповноважений на це посадовій особі відповідного органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини. Заява подається спадкоємцем особисто у письмовій формі. Заяви, складені від імені спадкоємців їх представниками, що діють на підставі довіреності, не приймаються.

Подати заяву можна декількома способами: — особисто прибути до нотаріуса. У цьому випадку нотаріальне засвідчення справжності підпису на заяві не потрібне; — надіслати заяву засобами поштового зв'язку чи надіслати заяву, підписану кваліфікованим електронним підписом або удосконаленим електронним підписом, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису спадкоємця, технічними засобами електронних комунікацій. У цьому випадку нотаріус приймає таку заяву, заведе спадкову справу та повідомить спадкоємця про необхідність або надіслати (засобами поштового зв'язку) заяву, справжність підпису на якій нотаріально засвідчена, або особисто прибути до нотаріуса (п. 3 глави 10 розділу II Порядку виничення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5 (далі — Порядок)).

Особливості реалізації права на відмову від спадщини. Фізична особа, цивільна дієздатність якої обмежена, може відмовитися від прийняття спадщини за згодою піклувальника і органу опіки та піклування. Неповнолітня особа віком від 14 до 18 років може відмовитися від прийняття спадщини за згодою батьків (усиновлювачів), піклувальника і органу опіки та піклування. Батьки (усиновлювачі), опікуни можуть відмовитися від прийняття спадщини, належної малолітній, недієздатній особі, лише з дозволу органу опіки та піклування.

Відмова від прийняття спадщини є безумовною і беззастережною (стаття 1273 Кодексу). Кодексом передбачено, що спад-

коємць може відкликати відмову протягом строку, встановленого для її прийняття.

Право на відмову від прийняття спадщини на користь іншої особи. Згідно зі статтею 1274 Кодексу, спадкоємцем за заповітом має право відмовитися від прийняття спадщини на користь іншого спадкоємця за заповітом. Спадкоємць за законом має право відмовитися від прийняття спадщини на користь будь-кого зі спадкоємців за законом незалежно від черги.

Спадкоємцем має право відмовитися від частки у спадщині спадкоємця, який відмовився від спадщини на його користь. Якщо заповідач підпризначив спадкоємця, особа, на ім'я якої складений заповіт, може відмовитися від спадщини лише на користь особи, яка є підпризначеним спадкоємцем. Відмова від прийняття спадщини може бути визнана судом недійсною з підстав, встановлених статтями 225, 229-231 і 233 цього Кодексу.

Правові наслідки відмови від прийняття спадщини. Відповідно до статті 1275 Кодексу, якщо від прийняття спадщини відмовився один із спадкоємців за заповітом, частка у спадщині, яку він мав право прийняти, переходить до інших спадкоємців за заповітом і розподіляється між ними порівну.

Якщо від прийняття спадщини відмовився один із спадкоємців за законом з тієї черги, яка має право на спадкування, частка у спадщині, яку він мав право прийняти, переходить до інших спадкоємців з тієї черги і розподіляється між ними порівну. Положення цієї статті не застосовуються, якщо спадкоємцем відмовився від прийняття спадщини на користь іншого спадкоємця, а також коли заповідач підпризначив іншого спадкоємця.

Якщо на спадкоємця за заповітом, який відмовився від прийняття спадщини, було покладено заповідальний відказ, обов'язок за заповідальним відказом переходить до інших спадкоємців за заповітом, які прийняли спадщину, і розподіляється між ними порівну.

Відмова спадкоємця за заповітом від прийняття спадщини не позбавляє його права на спадкування за законом.

У разі відмови від прийняття спадщини усіма спадкоємцями за заповітом спадщина на спадкування отримує спадкоємці за законом почергово пп. 3.26, п. 3 глави 10 розділу II Порядку.

● Добра справа

Інвестиції у... клімат

У СЕЛІ Старостинці з'явився новий метеопункт, збудований не державою, а ентузіастом із Угорщини. Метеоролог Жолт Карнер, який переїхав в Україну заради коханця, вклав у власну метеостанцію понад мільйон гривень. Тепер він щодня фіксує температуру, вологість, опади та напрямки вітру — вручну і за допомогою високоточних приладів.

Карнер цікавиться метеорологією з 12 років, має відповідну освіту та досвід роботи на авіаметеостанції у Сомбатгеї та Будапешті. Переїхавши на Вінниччину 11 років тому, вирішив не полишати улюбленої справи. Його дружина Лідія підтримує захоплення чоловіка й зізнається, що прогнози Жолта допомагають у веденні господарства.

Віктор ЗЕЛЕНЮК. Вінницька область.

Колектив редакції з глибиною сумом сповідає, що на 81-му році життя відійшов у вічність працівник комп'ютерного центру редакції «Сільських вистів»

СЕРГІЙ СЕРГІЙОВИЧ КАРТАВОВ і висловлює щирі співчуття рідним і близьким покійного.

Курси валют, встановлені НБУ на 6 травня 2025 року:

1 долар США	—	47,7091 грн
1 євро	—	47,3127 грн
1 пол. злотий	—	11,0696 грн

Програми телепередач з 12 по 18 травня

ПОНЕДІЛОК, 12 травня					
Канал «1+1» 6.30 Сніданок з «1+1» 0.30 Мінус жінку 2.00, 18.00, 19.00 Х/ф «Школа» 3.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 01.40 Учениця Мольфара 0.00, 21.00 Х/ф «Коло оман» 2.00, 22.55, 23.50, 00.45 Х/ф «Хороший лікар-6» НТН 6.00, 17.30 «Речдок» (12+) 8.40, 01.10 Випадковий свідок 1.20 «Речдок. Велика справа»	13.25, 19.20 Т/с «Прикордонники» 15.00, 21.00 Т/с «NCIS» 23.30 Т/с «Тавалі 5.0» СТБ 10.20 Т/с «Історія одного злочину» 14.05 Т/с «Сніпа» 17.15 Т/с «Сніпа» 18.55 Супермама (12+) 20.00 Т/с «К.О.Д.» 21.50 Т/с «Черговий лікар» 23.40 Т/с «Агенти справедливості» 01.25 Т/с «Хід прокурора» TET 06.00 Богиня шопінгу. Битва блондінок	08.00 Т/с «СидОренки — СидОренки» 10.00 Т/с «Баффі — винишувачка вампірів» 13.20 Х/ф «Прекрасні сторінки» 15.20 Х/ф «Маленькі жінки» 17.40 Х/ф «Шпигуни-союзники» 20.00 Х/ф «Пам'ятай мене» 22.00 Т/с «Волонтери» 00.00 Т/с «Якщо чесно» 01.55 Вечірка 2+2 06.00 Шаєні перерони 06.55, 00.10 Т/с «Хід коня» 11.55 Х/ф «Заворотна тяга» 14.20 Х/ф «Заворотна тяга-2» 16.15, 01.50 Загублений світ 17.15 «Загублений світ. Дивовижні професії»	18.05 Х/ф «Стрілець» 20.20 Х/ф «21+» 22.00 Т/с «Гострі картузи-3» Новий канал 05.30, 01.00 Аферисти в мережі 06.10 Х/ф «Жінка-кішка» 08.05 Орел і Решка. Земляни 10.00 Х/ф «Терор» 12.00 Х/ф «Шибайголову» 14.30 Х/ф «Електра» 16.15 Коханка на виживання 18.00 Т/с «Будиночок на щасття» 20.00 Т/с «Агенти справедливості» 20.55 Х/ф «Контрабанда» 23.00, 00.10 Х/ф «Копи на підхваті» 00.00 Звернення Президента Enter-фільм 06.00 Спеціальні репортажі Валерії Мікульської	06.30, 01.30 Квадратний метр 08.00 «Тамниці світу» 09.00 Садові поради 10.00, 00.30 Удачний проєкт 10.55 Шість соток 11.40, 21.00 Т/с «Загадкові вбивства Агати Крісті» 15.20, 23.00 Т/с «Сутю англійські вбивства» 17.15 Т/с «Комісар Рекс» ICTV 05.00 Служба розшуку дітей 05.10, 23.40 Антисоми 06.00, 07.55, 22.40 Громадянська оборона 07.00 Ранок у великому місті	09.10, 18.15 Т/с «Дільничний з ДВРЗ-3» 11.50 Т/с «Сніпа зона-2» 14.10 Х/ф «Ліга справедливості» 16.20 Х/ф «Люксбург, Люксбург» 00.00 Звернення Президента України 00.35 Т/с «Флін-2» К-2 06.45, 14.25, 20.50 «Сімейний суд» 08.25, 18.20 Т/с «Криваві квіти-2» 10.10, 16.05 Т/с «Розумниця-4» 12.30 Готуємо разом 13.30, 01.10 Шість соток 16.05 Т/с «Розумниця-4» 20.00 «Стосується кожного»

ВІВТОРОК, 13 травня					
Канал «1+1» 6.30 Сніданок з «1+1» 10.30 Мінус жінку 12.00, 13.00, 18.00, 19.00 Х/ф «Школа» 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 01.40 Учениця Мольфара 20.00, 21.00 Х/ф «Коло оман» 22.00, 22.55, 23.50, 00.45 Х/ф «Хороший лікар-6» НТН 6.00, 17.30 «Речдок» 8.40, 01.10 Випадковий свідок 1.20 «Речдок. Велика справа»	13.25, 19.20 Т/с «Прикордонники» 15.00, 21.00 Т/с «NCIS» 23.30 Т/с «Тавалі 5.0» СТБ 08.05 Т/с «Менталіст» 10.25 Т/с «Історія одного злочину» 14.00 Т/с «Сніда» 17.10 Т/с «Сніда» 18.55 Супермама 20.00 Т/с «К.О.Д.» 21.45 Т/с «Черговий лікар» 23.35 Т/с «Агенти справедливості» 01.25 Т/с «Хід прокурора» TET 06.00 Богиня шопінгу. Битва блондінок	08.00 Т/с «СидОренки — СидОренки» 10.00 Т/с «Баффі — винишувачка вампірів» 14.00 Х/ф «Мандри Гулівера» 16.00 Х/ф «Диявол носить Прада» 18.00 Х/ф «Кліпер» 20.00 Х/ф «Сорок сім років» 22.00 Т/с «Волонтери» 00.00 Х/ф «Той, хто біжить по лезу 2049» 2+2 06.00 ДжеДай 07.40, 09.20 Т/с «Кістки» 11.55 Загублений світ 16.25 Х/ф «Найкращі з найкращих» 18.15 Х/ф «Кодекс злодія»	20.05 Х/ф «Гра тіней» 22.00 Т/с «Гострі картузи-4» 00.15 Т/с «Хід коня» Новий канал 05.50 Аферисти в мережі 06.40 Х/ф «Терор» 08.40 Орелі Решка. Земляни 10.35, 16.10 Коханка на виживання 12.15 Х/ф «300 спартанців» 18.00 Т/с «Буднічок на шість» 20.00 Є питання 20.55 Х/ф «Три королі» 23.05, 00.10 Х/ф «День патріота» 00.00 Звернення Президента 01.40 Х/ф «Суперпожежа»	Enter-фільм 06.00 Спеціальні репортажі Валерії Мікульської 06.30, 01.30 Квадратний метр 08.00 «Тамниці світу» 09.00 Садові поради 10.00, 00.30 Удачний проєкт 10.55 Шість соток 11.40, 21.00 Т/с «Загадкові вбивства Агати Крісті» 13.30 Т/с «Детектив Гурман» 15.20, 23.00 Т/с «Сутю англійські вбивства» 17.15 Т/с «Комісар Рекс» ICTV 05.20, 07.55 Антисоми 07.00 Ранок у великому місті	08.40, 18.15 Т/с «Дільничний з ДВРЗ-3» 11.20 Т/с «Сніпа зона-2» 14.40 Х/ф «Код доступу «Кейттану» 16.45 Х/ф «Вечір задуля порятунку» 22.40, 00.10 Х/ф «Стелс» 00.00 Звернення Президента України 00.50 Т/с «Флін-2» К-2 06.45, 14.25, 20.50 «Сімейний суд» 08.25, 18.20 Т/с «Криваві квіти-2» 10.10, 16.05 Т/с «Розумниця-4» 12.30 Готуємо разом 13.30, 01.10 Шість соток 20.00 «Стосується кожного» 22.30 «Судові справи»

СЕРЕДА, 14 травня		ТЕТ		20.10 Х/ф «Красунчик Джонні»		Enter-фільм		08.45, 18.15 т/с «Дільничний з ДВРЗ-3»	
Канал «1+1»		06.00 Паніка-селянка		22.00 Т/с «Гострі картузи-4»		06.00 Спеціальні репортажі Валерії Мікульської		11.20 т/с «Сніпа зона-2»	
06.30 Сніданок з «1+1»		12.50 Х/ф «Зоряні війни»		00.15 т/с «Хід коня»		06.30, 01.30 Квадратний метр		14.40 Х/ф «Вечір задуля порятунку»	
0.30 Мінус жінку		13.25, 19.20 Т/с «Прикордонники»		Новий канал				22.40 Х/ф «Убий їх всіх»	
12.00, 13.00, 18.00, 19.00 Х/ф «Школа»		15.00, 21.00 Т/с «NCIS»		05.10 Коханка на виживання		08.00 «Тамниці світу»		00.30 т/с «Так-3»	
4.00, 15.00, 16.00, 17.00, 01.45 Учениця Мольфара		23.30 Т/с «Тавалі 5.0»		07.00 Х/ф «Круллі»		09.00 Садові поради			
20.00, 21.05 Х/ф «Коло оман»		СТБ		09.25 Х/ф «Принцеса на горошку»		10.00, 00.30 Удачний проєкт		К-2	
22.00, 22.55, 23.50, 00.45 Х/ф «Хороший лікар-6»		08.00 Т/с «Менталіст»		11.15 Х/ф «Перший лицар»		10.55 Шість соток		06.50, 14.25, 20.50 «Сімейний суд»	
НТН		10.25, 01.30 Т/с «Історія одного злочину»		13.50 Х/ф «Нова Людина-паука»		11.40, 21.00 Т/с «Загадкові вбивства Агати Крісті»		08.25, 18.20 Т/с «Криваві квіти-2»	
06.00, 17.30 «Речдок»		14.00 Т/с «Сніпа»		16.25 Х/ф «Нова Людина-паука-2»		13.30 Т/с «Детектив Гурман»		10.10, 20.00 «Стосується кожного»	
08.40, 01.10 Випадковий свідок		17.10 Т/с «Сніда»		19.00 Х/ф «Явчище»		15.20, 23.00 Т/с «Сутю англійські вбивства»		11.05 Готуємо разом	
		18.55 Супермама (12+)		20.45 Х/ф «Два гроші саїту»		17.15 Т/с «Комісар Рекс»		12.50, 01.55 Удачний проєкт	
		20.00 Т/с «К.О.Д.»		23.10, 00.10 Х/ф «Перспектива дівчини»		ICTV		14.05, 01.10 Шість соток	
		21.45 Т/с «Черговий лікар»		00.00 Звернення Президента		05.35 Служба розшуку дітей		16.40 Т/с «Повєрення до Едему»	
		23.40 Т/с «Агенти справедливості»		01.30 Аферисти в мережі		05.40, 07.55 Громадянська оборона		22.30 «Судові справи»	
				18.20 Х/ф «Авангард»					

ЧЕТВЕР, 15 травня					
Канал «1+1» 06.30 Сніданок з «1+1» 10.30 Мінус жінку 12.00, 13.00, 18.00, 19.00 Х/ф «Школа» 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 01.40 Учениця Мольфара 20.00, 21.00 Х/ф «Коло оман» 22.00, 22.55 Х/ф «Хороший лікар-7» 23.50, 00.45 Х/ф «Хороший лікар-6»	11.20 «Речдок. Велика справа» 13.25, 19.20 Т/с «Прикордонники» 15.00, 21.00 Т/с «NCIS» 23.30 Т/с «Тавалі 5.0» СТБ 07.55 Т/с «Менталіст» 10.20 Т/с «Історія одного злочину» 14.00 Т/с «Сніпа» 17.10 Т/с «Сніда» 18.55 Супермама (12+) 20.00 Т/с «К.О.Д.» 21.50, 01.35 Т/с «Черговий лікар» 23.40 Т/с «Агенти справедливості»	08.00 Т/с «СидОренки — СидОренки» 10.00 Т/с «Баффі — винишувачка вампірів» 13.45 Х/ф «Винишувачка вампірів» 15.10 Х/ф «Зоряні війни» 22.00 Х/ф «Сорок сім років» 00.00 Т/с «Якщо чесно» 01.55 Вечірка 2+2 06.00 Дуже Далеко 07.00, 10.15 Т/с «Кістки» 12.00, 01.50 Загублений світ 16.20 Х/ф «Найкращі з найкращих-3» 18.20 Х/ф «Броньжилет»	19.40 Х/ф «Янгол-охоронець» 22.00 Т/с «Гострі картузи-4» 00.10 Т/с «Хід коня» Новий канал 05.35 Х/ф «День патріота» 08.00 Орел і Решка. Земляни 10.00, 16.30 Коханка на виживання 11.55 Х/ф «Двохсотрічна людина» 14.20 Х/ф «Self/less. Ціна безсмертя» 18.00 Т/с «Будиночок на щасття» 20.00 Місто і Село 20.55 Х/ф «Два стовпи» 22.55, 00.10 Х/ф «Велика справа» 00.00 Звернення Президента 00.40 Аферисти в мережі	Enter-фільм 06.00 Спеціальні репортажі Валерії Мікульської 06.30, 01.30 Квадратний метр 08.00 «Тамниці світу» 09.00 Садові поради 10.00, 00.30 Удачний проєкт 10.55 Шість соток 11.40, 21.00 Т/с «Загадкові вбивства Агати Крісті» 13.30 Т/с «Детектив Гурман» 15.20, 23.00 Т/с «Сутю англійські вбивства» 17.15 Т/с «Комісар Рекс» ICTV 07.00 Ранок у великому місті 07.55 Антисоми 09.05, 18.20 Т/с «Дільничний з ДВРЗ-3»	11.40 Т/с «Сніпа зона-3» 14.10 Х/ф «Вечір задуля порятунку» 15.50 Х/ф «Дежа ву» 22.50 Х/ф «Кішми Франко» 00.00 Звернення Президента України 00.10 Х/ф «Список Шиндлера» К-2 06.45, 15.00, 20.50 «Сімейний суд» 08.25, 18.20 Т/с «Криваві квіти-2» 10.10 Т/с «Розумники-4» 11.20 Готуємо разом 12.50, 01.55 Удачний проєкт 13.30, 01.10 Шість соток 16.40 Т/с «Повєрення до Едему» 22.30 «Судові справи»

П'ЯТНИЦЯ, 16 травня			
Канал «1+1» 06.30 Сніданок з 1+1 10.30 Мінус жінку 12.00 Х/ф «Коло оман» 19.00, 20.00 Світ навиворіт Україна-жінку 11.00 Х/ф «Міщани гірські» 12.50 Х/ф «Кінгсмен» 11.15 Бєчирний квартал-2025	15.00, 21.00 Т/ф «NCIS» 23.30 Т/ф «Тавал»-5	СТБ 14.05 Т/ф «Спіна» 22.00 Т/ф «Черговий лікар» 23.55 Детектор брехні 01.00 Т/ф «Слаб»	ТЕТ 06.00 Богиня шопінгу. Битва блондинок 07.00 Накашаса оселя 08.00 Я люблю Україну 09.50 М/ф «Монстри проти прибульців» 11.20 Х/ф «Нове обрання
НТН 08.40, 17.30 «Редкод» 08.45, 01.17 Видюваий сьадок 1.20, 19.20 Велика справа-3 1.25, 19.20 Т/ф «Прикордонники»	12.30 Х/ф «Дім дивних дітей мислє Спансє» 14.45 Х/ф «Полєсємє з Бєвєрї-Клєз» 16.30 Х/ф «Полєсємє з Бєвєрї-Клєз-2» 18.15 Х/ф «Полєсємє з Бєвєрї-Клєз-3» 20.00 Х/ф «Один хлопчє» 22.00 Ліга сміху. Волоєтєрський десєнт	2+2 12.15 Х/ф «Усі гроші шєвї» 14.55 Х/ф «Мєдєна Павуїна» 07.25, 10.00 Т/ф «Кістїки» 11.45 Загублений світ 15.25 Х/ф «Наїкраїз з нєїтєлє» 17.10 Х/ф «Джєт Вік» 19.00 Х/ф «Захвєт нє по-європейськє»	21.10 Х/ф «Цілого свєту замало» 23.40 Х/ф «Красунчик Джонї» 01.15 Т/ф «Хїд конє» Новий канал 05.45 Аєфєрїстї в мєркє 06.30 Опрєлї Рєшєка. Земля-мєрє 08.30 Т/ф «Буднєчнок на щєзє» 12.15 Х/ф «Усі гроші шєвї» 14.55 Х/ф «Мєдєна Павуїна» 17.00 Х/ф «Жєнка-шїшєнка» 19.00 Х/ф «Портєгубєрєкє по-їтєлїєськє» 21.05 Х/ф «Корупцїєрєн» 23.15 пєсєнє
00.10 Х/ф «Роллєрбол» Enter-фїльм 06.00 Спецїєлїї рєпортєжї Сєлєрїї Мієльєськє 08.00 «Тєзмїєчїї рєспублїк» 09.00, 00.30 Сєдєлє порєдєдї 10.00 «Дєлїчїї прєєкт» 10.55 Щєстїє сєтєк 11.40, 21.10 Т/ф «Зєгєдє-кїє вїєствє Гєтїє Крістї» 13.30 Т/ф «Дєтєктив Гєтїє» 15.20, 23.00 Т/ф «Сутє ангїлїськїє вїєствє» 17.15 Т/ф «Комїєєє Рєкє»	07.00 Ранок у велїєкує мїєстє 08.50 Т/ф «Вїєчїєнїчїї з дїєд-3» 11.30 Т/ф «Сїєлє зєнє-3» 14.50 Х/ф «Мїєстє Крутїї» 16.30 Х/ф «Пєршїї удєл» 18.00 Нє тєхєх 19.00 Прєм'єр Дїєлє Шєвє 20.00 Зєвєрєнєя Прєзїдєнтє тє Українє 21.05 Т/ф «Вїєхїтїє зє буд-єчїї цїєу-2»	К-2 06.45, 14.55, 20.50 «Сїємєчїїє вїєствє» 08.25, 18.20 Т/ф «Крїмїєвє кєїтїє-2» 10.10 Т/ф «Рєзумїєчїїє-4»	00.10 Х/ф «Роллєрбол» ICTV 05.30 Сєлєрїї Мієльєськє 06.00 «Тєзмїєчїї рєспублїк» 09.00, 00.30 Сєдєлє порєдєдї 10.00 «Дєлїчїї прєєкт» 10.55 Щєстїє сєтєк 11.40, 21.10 Т/ф «Зєгєдє-кїє вїєствє Гєтїє Крістї» 13.30 Т/ф «Дєтєктив Гєтїє» 15.20, 23.00 Т/ф «Сутє ангїлїськїє вїєствє» 17.15 Т/ф «Комїєєє Рєкє»

